

BE-A0510_006277_006167_DUT

Inventaris van het archief van de
Commissie voor gerechtskosten in
strafzaken, 1896-1994

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	5
Raadpleging en gebruik.....	6
Voorwaarden voor de raadpleging en reproductie.....	6
Toegangen.....	6
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	7
Archiefvormer.....	7
Naam.....	7
Geschiedenis.....	7
Bevoegdheden en activiteiten.....	7
Organisatie.....	10
Archief.....	12
Geschiedenis.....	12
Verwerving.....	12
Inhoud en structuur.....	13
Inhoud.....	13
Selecties en vernietigingen.....	13
Toekomstige aangroei/aanvullingen.....	13
Ordering.....	14
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN	 15
I. Archief gevormd voor de oprichting van de Commissie.....	15
1 - 3 "Série 39", dossiers inzake de verificatie en de reductie van overdreven declaraties (honoraria, verplaatsing- en werkingskosten) voorgelegd door chemici en geneesheren in het kader van gerechtelijk onderzoek. 1896-1902, 1913-1917.	15
4 - 10 "Dossiers 489", dossiers inzake de verificatie en de reductie van overdreven declaraties (honoraria, verplaatsing- en werkingskosten) voorgelegd door chemici en geneesheren in het kader van gerechtelijk onderzoek. 1903- 1917.....	15
II. Commissie voor de gerechtskosten.....	17
A. Opvolging van wettelijke bepalingen inzake gerechtskosten.....	17
18 - 20 Dossiers inzake de herziening van het tarief in strafzaken door de "Commissie ter herziening van het tarief in strafzaken". (1908) 1919-1920....	17
B. Controle van gerechtskosten.....	18
1. Registers van de vergaderingen.....	18
32 - 37 Registers van de vergaderingen van de Nederlandstalige leden. 1963-1994.....	18
38 - 40 Registers van de vergaderingen van de Franstalige leden. 1963- 1987.....	19
2. Notulen van de vergaderingen.....	19
41 - 59 Notulen van de vergaderingen van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken. 1920-1960, 1969-1974, 1987-1993.....	19
60 - 61 Bijlagen bij de notulen van de vergaderingen. 1920-1921.....	20
62 - 71 Concepten van de notulen en bijhorende stukken. 1920-1922, 1924, 1932-1946.....	21
3. Dossiers.....	21
a. Principebeslissingen.....	21
72 - 73 Dossiers inzake principebeslissingen van de Commissie, chronologisch geordend op rolnummer van de zaak. 1920-1939, 1947-	

1964.....	21
b. Zaken zonder gevolg.....	22
74 - 75 Dossiers inzake onbeantwoorde vragen om uitleg vanwege de Commissie. 1946-1950, 1952, 1954-1959.....	22
c. Specifieke gevallen.....	22
(1) Dossiers.....	22
(2) Bijlagen van diverse aard.....	23
4. Briefwisseling.....	24
a. Rekenhof.....	24
97 - 115 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bemerkingen van het Rekenhof bij betalingsordonnanties voorgelegd ter vereffening, gerangschikt per rekenjaar. 1928-1946.....	24
b. Rechtbanken, hoven van beroep, parketten en Rijkswacht.....	26
120 - 122 Ingekomen brieven, rapporten en trimestriële staten betreffende de gerechtskosten in strafzaken gemaakt door de Belgische hoven en rechtbanken. 1933-1942.....	26
c. Ministerie van Financiën.....	27
C. Aanleg van documentatie.....	27

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:

Ministerie van Justitie. Commissie voor gerechtskosten in strafzaken

Periode:

1896-1994

Archiefbloknummer:

BE-A0510.2300

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 128.00
- Omvang geïndexiseerd: 6.00 m

Archiefbewaarplaats:

Algemeen Rijksarchief / Archives générales du Royaume

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING EN REPRODUCTIE

De raadpleging van dit archief is onderworpen aan de bepalingen van de Archiefwet van 24 juni 1955 (zoals gewijzigd door de Wet van 6 mei 2009), de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de Wet van 11 april 1994 inzake de openbaarheid van bestuur. Concreet betekent dit dat voor de raadpleging en eventuele reproductie van archiefbescheiden jonger dan 30 jaar de uitdrukkelijke toestemming van de archiefvormer vereist is. De niet-privacygevoelige archieven zijn na 30 jaar openbaar en vrij raadpleegbaar. Een aantal stukken en dossiers ouder dan 30 jaar bevatten privacygevoelige gegevens (in het kader van strafrechtelijke onderzoeken) en zijn daarom niet vrij raadpleegbaar. Deze beperking geldt voor de inventarisnummers 41-61, 72-75, 82 en 89. Voor deze stukken geldt een andere regeling conform de wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De nummers worden pas na 100 jaar vrij raadpleegbaar. In de tussentijd is algemeen -bijvoorbeeld statistisch-onderzoek mogelijk, maar enkel mits anonimisering van gepubliceerde gegevens en vernietiging van alle persoonsgegevens na afloop van het onderzoek. De onderzoeker dient tevens een onderzoekverklaring te ondertekenen waarin plechtig beloofd wordt niet aan de persoonlijke levenssfeer van de burger te zullen raken. Voor de reproductie van raadpleegbare stukken gelden tenslotte de gewone regels van toepassing in het Rijksarchief.

TOEGANGEN

Het archief van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken bevat een aantal registers van de vergaderingen van de Nederlandstalige leden (nummers 32-37) en van de Franstalige leden (nummers 38-40). Beide reeksen vangen wel maar aan vanaf 1963. De registers zijn chronologisch geordend (wat min of meer overeenkomt met de oplopende rolnummering), in functie van de zaken die mettertijd door beide vleugels binnen de Commissie werden behandeld. Om gericht te zoeken naar een specifieke zaak, dient de onderzoeker de taalrol van de eisende partij te kennen en enig idee te hebben van de periode waarin de zaak werd behandeld. Via het rolnummer in elk register kan men dan gericht gaan zoeken in de notulenreeksen.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Commissie voor gerechtskosten in strafzaken
Commission des frais de justice répressive.

GESCHIEDENIS

De vrijwaring van de rechtszekerheid behoort tot de kerntaken van de Staat. Daartoe regelt de overheid de organisatie van de rechtsgang, met name de inrichting van de rechterlijke macht (bouw en onderhoud van hoven en rechtbanken) en de bezoldiging van de magistratuur. Het uitvoeren van een gerechtelijk onderzoek brengt echter ook andere onkosten met zich mee die door de betrokken partijen in een rechtsgeding worden gedragen, de zogeheten "gerechtskosten". Vooral in het kader van strafzaken zouden de gerechtskosten in de loop van de 19de en 20ste eeuw aanzwellen: de technologische vooruitgang in o.m. geneeskunde, scheikunde en ingenieurswetenschappen impliceerde dat gerechtelijke instanties steeds vaker een beroep moesten doen op gedetailleerde wetenschappelijke analyses om de (on)schuld van beklaagden te staven. Pas tegen het begin van de 20ste eeuw werd de vergoeding van onkosten aan dergelijke gerechtelijke deskundigen beter gestructureerd. Meteen na de Eerste Wereldoorlog werd het tarief voor gerechtskosten in strafzaken herzien en werd tevens een Commissie voor gerechtskosten in strafzaken opgericht. In deze Commissie zetelen magistraten en experts die als kamer van beroep fungeerden tegen betwistingen inzake erelonen van experts. Nog eind 2006 werden de werking en interne organisatie van deze Commissie herzien.

BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

Het reglement voor de administratie en het kostentarief van de justitie in criminele, correctionele en politiezaken werden voor het eerst vastgesteld bij Keizerlijk Decreet van 18 juni 1811. De Belgische overheid zou deze bepalingen overnemen en pas in 1849 nieuwe tarieven voor gerechtskosten in strafzaken in het vooruitzicht stellen, ¹die uiteindelijk bij Koninklijk besluit van 18 juni 1853 in voege traden. Het bewuste besluit definieerde gerechtskosten in strafzaken als zijnde "alle onkosten gemaakt in het kader van het onderzoek en de vervolging van misdaden, delicten en overtredingen" en gaf ook een opsomming van de verschillende soorten gerechtskosten in strafzaken: 1° onkosten verbonden aan de vertaling van stukken met betrekking tot

1 Wet van 1 juni 1849 over de herziening der tarieven van gerechtskosten in strafzaken (Belgisch Staatsblad, 21 juni 1849).

beklaagden of veroordeelden en aan het transport van dergelijke bewijsstukken of voorwerpen; 2° de honoraria van geneesheren, chirurgen, gezondheidsofficieren, vroedvrouwen, diergeneeskundigen, vertalers en experts; 3° onkosten voor de dagvaarding van getuigen; 4° onkosten van zegelbewaarders en inbeslagnames; 5° specifieke verzendingskosten verricht door griffiers; 6° salarissen van gerechtsdeurwaarders, lokale politieagenten, veldwachters en boswachters; 7° reis- en verblijfsonkosten; 8° portkosten voor het verzenden van brieven, pakjes of telegrammen; 9° drukkers- of publicatiekosten verbonden met de bekendmaking van vonnissen of gerechtelijke akten; 10° onkosten verbonden met de uitvoering van veroordelingen. ²De tarieven voor experts varieerden al naargelang het type expert en diens verblijfplaats. ³De wet van 1849 bepaalde ook dat een rechter de honoraria of onkosten voorgelegd door opgeroepen experts kon verminderen indien deze niet voldoende waren gemotiveerd. Vanaf de eeuwwisseling zou het stijgend aantal onenigheden inzake de vergoeding van gerechtskosten voor experts ongetwijfeld een belangrijke impuls vormen voor de reorganisatie en stroomlijning van het beoordelingssysteem. ⁴ De Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken (*Commission des frais de justice répressive*) werd opgericht bij KB van 1 september 1920. ⁵Het jaar voordien was reeds een tijdelijke Commissie ter herziening van het tarief in strafzaken werkzaam die, zoals de naam al aangeeft, de toenmalige tarifiering bijwerkte. ⁶De Commissie voor gerechtskosten in strafzaken beschikte bij aanvang van haar werkzaamheden dus meteen over een stevige basis. In functie van de gangbare tarieven doet zij sindsdien uitspraak over betwistingen inzake het bedrag van gerechtskosten in strafzaken, waartoe griffiekosten en onderhoud van hoven en rechtbanken *niet* worden gerekend. ⁷De ontvangst,

-
- 2 Koninklijk besluit van 18 juni 1853 houdende algemeen reglement van gerechtskosten, Art. 2 (Belgisch Staatsblad, 23 juni 1853).
- 3 Zo werd eind 19de eeuw een onderscheid gemaakt tussen experts van eerste klasse (waaronder geneesheren, chemici, ingenieurs en professoren), experts van tweede klasse (vroedvrouwen, diergeneeskundigen, vertalers en tolken) en experts van derde klasse (o.a. boeren, werklieden en ambachtslui). De kosten voor elk van deze drie klassen werden ook bepaald in functie van hun standplaats: grote steden (zoals Brussel, Antwerpen Gent of Luik), steden waar een rechtbank van eerste aanleg zetelde of kleine steden/dorpen. Hoe meer afstanden een expert moest afleggen, des te meer onkosten werden aangerekend. Zie *Pandectes belges*, deel XLVI, p. 608-609.
- 4 Dat zou men tenminste kunnen afleiden uit de archieven daterend van vóór de oprichting van de commissie. Zie de beschrijvingen in de onderhavige inventaris, nummers 1-14.
- 5 Belgisch Staatsblad, 30 september 1920.
- 6 Wet van 16 juni 1919 waarbij aan de regering machtiging wordt verleend om aan de bepalingen betreffende de gerechtskosten in strafzaken, in burgerlijke zaken en in handelszaken, wijzigingen toe te brengen (Belgisch Staatsblad, 18 juni 1919).
- 7 PUT, E. Het Ministerie van Justitie (1831-1988). Overzicht van de bevoegdheden, p. 222. De programmawet van 27 december 2006 (Belgisch Staatsblad, 28/12/2006) omschrijft gerechtskosten in strafzaken als "kosten veroorzaakt door: 1° elke strafrechtspleging in de fase van het opsporingsonderzoek, het gerechtelijk onderzoek, de uitspraak; 2° elke rechtspleging waarin het parket ambtshalve optreedt; 3° de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten; 4° de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten; 5° elke rechtspleging in het kader van de rechtsbijstand; 6° artikel 508/10 van het Gerechtelijk

verificatie en vereffening van de gerechtskosten in strafzaken worden niet door de Commissie verricht, maar door de huidige Dienst Gerechtskosten onder het Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie. Deze dienst staat ook in voor de opvolging, evaluatie en aanpassing van wet- en regelgeving met budgettaire gevolgen voor de onkosten en waakt over de afstemming van de tarieven op de technologische vooruitgang. Tevens vervult hij het secretariaat van de Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken.⁸ Wanneer een magistraat tijdens een rechtszaak de dienstverlening van een persoon vordert, legt hij de draagwijdte hiervan vast en bepaalt hij de termijn waarbinnen de verleende dienst moet worden voltooid. De deskundige levert diens declaratie van onkosten (honoraria, reis- en werkingsonkosten) samen met het verslag van zijn opdracht aan de magistraat af. Hierop controleert de vorderende magistraat de kwaliteit van de verleende dienst en de gelijkvormigheid ervan met de tarifiering om de onkostenstaat vast te stellen. De onkostenstaten worden betaalbaar gesteld na taxatie.⁹ Bij vertraging in de uitvoering van een opdracht, bij slechte uitvoering of bij overdreven facturering kan de vorderende magistraat de onkostenstaat van een "dienstverlenende persoon" (de deskundige) verminderen bij een met redenen omklede beslissing. De minister of zijn afgevaardigde kan (de vermindering van) de onkostenstaat door de magistraat goedkeuren of betwisten. Eind 2006 werd de rol van de Commissie binnen de procedure op dit punt aangepast door de programmawet van 27 december 2006 en het KB van 26 april 2007 houdende regeling van de Commissie voor de gerechtskosten.¹⁰ Voordien werd de Commissie pas ingeschakeld wanneer de door de magistraat voorgelegde honoraria volgens het departement Justitie te hoog waren ingeschat. De betwiste onkostenstaten met bijhorende stukken werden dan via de Dienst Gerechtskosten aan de Commissie overgemaakt, die de mondelinge of schriftelijke verklaringen van de deskundige afnam en desnoods kon eisen dat het dossier met alle inbeslaggenomen documenten aan haar werd voorgelegd.¹¹ Tot 2007 stond de Dienst Gerechtskosten dus in voor het beheer van contentieuze zaken en de voorbereiding van de dossiers van de Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken. Sinds de nieuwe wetgeving van kracht werd, is het niet langer de Dienst Gerechtskosten, maar de dienstverlenende persoon zelf die binnen een termijn van één maand na kennisgeving een zaak aanhangig kan maken bij de Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken. De huidige Commissie doet vervolgens uitspraak als administratief rechtscollege tegen de beslissingen van de taxerende magistraat en de minister van Justitie inzake het bedrag van de gerechtskosten. De wetgever heeft de activiteiten van de Commissie dus strikter willen scheiden van de werking van de Dienst Gerechtskosten, die weliswaar het secretariaat van de Commissie blijft waarnemen.¹²

Wetboek, ingevoegd door de wet van 15 juni 2006 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot juridische bijstand."

8 DEVOLDER, K. Archief van de Federale Overheidsdienst Justitie, Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie. Voorbereidend studiedossier van de archiefselectielijst, p. 34.

9 Programmawet van 27 december 2006, Art. 4, § 1.

10 Belgisch Staatsblad, 25 mei 2007.

11 Wet van 1 september 1920, Art. 79 (Belgisch Staatsblad, 30 september 1920).

12 Programmawet van 27 december 2006, Art. 5, paragraaf 4.

Eenmaal het precieze bedrag van de honoraria door de Commissie zijn toegewezen, worden de onkostenmemories door de ontvangers van registratie en domeinen voorgeschoten.¹³ De wet van 1 september 1920 voorzag in de maandelijkse opgave van de kosten die door de ontvangers waren gemaakt. Daartoe dienden de bestuurders per gerechtelijk arrondissement een samenvattend borderel met bewijsstukken op te stellen dat via het Ministerie van Financiën aan het departement Justitie werd overgemaakt. Mocht bij controle van het samenvattend borderel blijken dat sommige onkosten ten onrechte door een magistraat waren toegewezen, dan konden rollen van invorderbare bedragen worden opgesteld indien de betaling minder dan twee jaar tevoren was verricht. De betrokken magistraat kon evenwel het advies van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken vragen vooraleer de rol van teruggave werd opgemaakt. Ook op dit vlak kon de oude Commissie knopen doorhakken.¹⁴

ORGANISATIE

De indeling van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken binnen het organigram van het departement Justitie is nauw verbonden met de Dienst Gerechtskosten. De verificatie en de vereffening van de gerechtskosten werd tot de Tweede Wereldoorlog waargenomen door het Algemeen secretariaat van het Ministerie van Justitie.¹⁵ Na 1945 werden de zogenaamde algemene diensten gebundeld tot een aparte administratieve eenheid.¹⁶ Na een korte terugkeer van de gerechtskosten naar het Algemeen secretariaat in de periode 1995-1997¹⁷, vond de dienst vanaf 1998 weer onderdak bij de Algemene diensten, ondertussen het Directoraat-generaal Algemene diensten genaamd.¹⁸ Na de omvorming van het Ministerie van Justitie tot de Federale Overheidsdienst Justitie werd de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken samen met de Dienst Gerechtskosten ondergebracht bij het Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie.

De organisatie en concrete werking van de huidige Commissie verschillen in sommige aspecten van haar "voorganger" die tot 2006 actief was. Waar de oude Commissie vijf vaste leden telde (met name een magistraat die het voorzitterschap bekleedde, een tweede magistraat, een ambtenaar van het Ministerie van Justitie, een ambtenaar van het departement Justitie en een deskundige die geregeld voor hoven en rechtbanken optrad¹⁹), is de huidige Commissie slechts samengesteld uit een magistraat van de zetel, een magistraat van het openbaar ministerie en een dienstverlenende persoon

13 Na afhandeling van het rechtsgeding worden de onkosten in strafzaken immers door het Bestuur van Registratie en Domeinen teruggevorderd van de veroordeelde partij(en). Zie *Pandectes belges*, deel XLVI, p. 266-267.

14 Wet van 1 september 1920, Art. 89 (Belgisch Staatsblad, 30 september 1920).

15 Voor de volledige organogrammen van het Ministerie van Justitie in de negentiende eeuw verwijzen we graag naar de gedetailleerde studie van E. PUT, op. cit., I, p. 53-104.

16 *Ibid.*, I, p. 89.

17 *Administratief en gerechtelijk jaarboek voor België*, 1996-1997.

18 *Ibid.*, 1999.

19 Wet van 1 september 1920, Art. 2 (Belgisch Staatsblad, 30 september 1920).

aangewezen als verslaggever. Ieder lid heeft recht op presentiegeld en reiskosten en heeft ook een of meerdere plaatsvervangers. De magistraten van de huidige Commissie en hun plaatsvervangers worden voor een (hernieuwbaar) mandaat van twee jaar benoemd door de minister van Justitie, terwijl de leden van de oude Commissie slechts een mandaat van één jaar bekleedden. ²⁰De minister van Justitie wijst degene onder de magistraten aan die zal voorzitten en maakt een lijst op van deskundigen die geschikt zijn om in de Commissie te zetelen, zowel volgens specialisatie overeenkomstig de tariefschaal van de gerechtskosten als volgens taalrol. ²¹

De huidige procedure voor de Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken is schriftelijk: de Commissie kan de partijen horen en doet uitspraak binnen de maand na ontvangst van de ter post aangetekende brief; deze termijn wordt opgeschort gedurende de tijd die nodig is voor de bevolen onderzoeksdaden. Haar beraadslagingen zijn geheim en iedere beslissing wordt genomen bij volstreekte meerderheid van de stemmen, net zoals bij de Commissie actief voor 2007. De Commissie is zodanig samengesteld dat iedere zaak in de taal van de eisende partij kan worden onderzocht. ²²De voorzitter kan kamers organiseren, hetzij per taal, hetzij per thema, volgens de behoeften van het onderzoek van de zaken. ²³De secretaris houdt een algemene rol van zaken bij en stelt de dossiers samen die aan de voorzitter van de Commissie worden bezorgd. De voorzitter wijst per zaak een verslaggever aan belast met het voorafgaand onderzoek. Deze beschikt over een termijn van twee maanden om een gemotiveerd verslag met een voorstel tot beslissing in te dienen. De Commissie kan de nodige daden van onderzoek verrichten of doen verrichten. Zij kan zich inzonderheid het strafdossier doen overhandigen, op voorwaarde dat de procureur-generaal bij het hof van beroep, de federale procureur of de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie daartoe toestemming heeft verleend en de onderzoeksrechter daarmee heeft ingestemd ingeval het gaat om een gerechtelijk onderzoek. De Commissie komt samen na bijeenroeping door de voorzitter. De verslaggever vat tijdens de zitting het dossier samen en dient in de vorm van een geschreven en met redenen omkleed verslag een voorstel in. ²⁴De beslissing wordt door de voorzitter en de secretaris ondertekend en binnen dertig dagen wordt een voor eensluidend verklaard afschrift van de beslissing toegestuurd aan de partijen. Tegen de beslissingen van de commissie kan geen beroep of verzet worden aangetekend. In geval van vernietiging door de Raad van State wordt de zaak naar een anders samengestelde commissie verwezen. ²⁵

20 Ibid., Art. 3. Het KB tot herbenoeming van de leden van de voormalige Commissie verscheen bijgevolg elk jaar in het Belgisch Staatsblad.

21 Programmawet van 27 december 2006, Art. 5.

22 Ibid., Art. 5.

23 Koninklijk besluit van 26 april 2007 (Belgisch Staatsblad, 25 mei 2007), Art.1-2.

24 Ibid., Art. 7-13.

25 Ibid., Art. 19-20.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

Het archief dat het voorwerp uitmaakt van deze inventaris werd voor de overbrenging naar het Algemeen Rijksarchief bewaard door de Dienst Gerechtskosten onder het Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie. Deze dienst bewaart naast de eigen archieven ook de archieven van de Commissie voor de gerechtskosten in strafzaken, waarvan ze het secretariaat waarneemt. Het archief, dat aanvankelijk 35 meter telde, berustte in een van de kelders in het Bordet A gebouw in de Waterloolaan 115.

VERWERVING

Eind oktober 2009 nam de DG Rechterlijke Organisatie contact op met het Algemeen Rijksarchief om de definitieve bestemming te kennen van het archief van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken. Op 16 november 2009 brachten Kathleen Devolder (afdeling 1, "Toezicht") en Filip Strubbe (afdeling 5, "Hedendaagse Archieven") een bezoek aan de archiefruimte waar het bestand was ondergebracht. De overbrenging van het archief dat het voorwerp van deze inventaris uitmaakt, vond kort nadien plaats op 23 december 2009.

Inhoud en structuur

INHOUD

De archieven van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken vormen in meerdere opzichten een interessante historische bron. In de eerste plaats bieden zij een stand van zaken in het toegepaste wetenschappelijk onderzoek vanaf de eeuwwisseling. Vrijwel alle dossiers die werden geopend voor de oprichting van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken bevatten immers gedetailleerde gegevens over de apparatuur en werking van chemische en antropologische laboratoria. De archieven gevormd na de Eerste Wereldoorlog (voornamelijk notulen van vergaderingen, principedossiers en allerhande bewijsstukken) geven dan weer een gedetailleerd beeld van de evolutie binnen de opsporingstechnieken, het prijskaartje dat hieraan vasthing, en het expertisenetwerk waarop de gerechtelijke instanties konden terugvallen. De geïnteresseerde onderzoeker kan dus ook de impact van dergelijke analyses op de rechtsgang (meer bepaald over vragen naar bewijslast en schuld) nagaan en zodoende de geschiedenis van de gerechtelijke en politionele praktijk bestuderen.

Taal en schrift van de documenten

De archiefstukken zijn in het Nederlands of in het Frans opgesteld, afhankelijk van het dossier dat door de Commissie werd behandeld. Deze is immers altijd zodanig samengesteld dat iedere zaak in de taal van de eisende partij moet worden onderzocht.

SELECTIES EN VERNIETIGINGEN

Het archief van de Commissie voor gerechtskosten in strafzaken dat tot eind 2009 door de DG Rechterlijke Organisatie werd bewaard, was omvangrijker dan het bestand dat naar het Algemeen Rijksarchief werd overgedragen. Na een verkennend bezoek werd beslist dat ongeveer 35 strekkende meter individuele dossiers van de Commissie konden worden vernietigd: de essentiële gegevens van elke behandelde zaak zijn immers terug te vinden in de notulen van de Commissie. Ook de veel minder omvangrijke, maar belangrijke reeks principedossiers was bewaard gebleven. Gelet op de beperkte omvang van het archiefbestand na overbrenging werd tijdens de inventarisatie geen verdere selectie meer toegepast.

TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

Aangezien de Commissie voor Gerechtskosten in strafzaken nog steeds actief is, mag nog een regelmatige aangroei van archief (in blokken van 10 jaar) worden verwacht. Misschien kunnen kleine lacunes in de reeks notulen van de vergaderingen van de commissie op die manier alsnog worden opgevuld.

ORDENING

Bij de inventarisatie werd het archief opgedeeld in twee onderdelen: enerzijds dossiers daterend van voor de oprichting van de Commissie voor gerechtskosten, anderzijds de stukken daterend vanaf 1920, toen het wettelijk kader in de oprichting van de Commissie voorzag. Het tweede onderdeel beslaat de hoofdmoot van de stukken en is verder opgedeeld in drie delen: 1° algemene dossiers inzake het wettelijk kader betreffende gerechtskosten, 2° archiefstukken voortvloeiend uit de controleactiviteiten van de Commissie (registers, notulen, dossiers en briefwisseling, doorgaans chronologisch geordend) en tenslotte 3° losse documentatie.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

I. ARCHIEF GEVORMD VOOR DE OPRICHTING VAN DE COMMISSIE

1 - 3 "SÉRIE 39", DOSSIERS INZAKE DE VERIFICATIE EN DE REDUCTIE VAN OVERDREVEN DECLARATIES (HONORARIA, VERPLAATSING- EN WERKINGSKOSTEN) VOORGELEGD DOOR CHEMICI EN GENEESHEREN IN HET KADER VAN GERECHTELIJK ONDERZOEK. 1896-1902, 1913-1917.

1	"Dossier 39A". 1896 - apr. 1900.	1 pak
2	"Dossier 39C". juni 1900 - okt. 1901.	1 pak
3	"Dossier 39F". mrt. 1900 - jan. 1902, mei 1913 - mei 1917.	1 pak
<i>4 - 10 "DOSSIERS 489", DOSSIERS INZAKE DE VERIFICATIE EN DE REDUCTIE VAN OVERDREVEN DECLARATIES (HONORARIA, VERPLAATSING- EN WERKINGSKOSTEN) VOORGELEGD DOOR CHEMICI EN GENEESHEREN IN HET KADER VAN GERECHTELIJK ONDERZOEK. 1903-1917.</i>		
4	jan. 1903 - juni 1904.	1 pak
5	sept. 1904 - juni 1907.	1 omslag
6	juni 1907 - mrt. 1909.	1 pak
7	jan. 1909 - mei 1910.	1 pak
8	mei 1910 - apr. 1913.	1 pak
9	apr. 1913 - nov. 1915.	1 pak
10	juni 1915 - juni 1917.	1 pak

-
- 11 "Dossier 39D", dossier inzake de verificatie en reductie van overdreven declaraties voorgelegd door chemici bij de ontleding van voedingswaren in het kader van gerechtelijk onderzoek. 1898-1901.
1 omslag
- 12 "Dossier 39E", dossier inzake de verificatie en de reductie van overdreven declaraties voorgelegd door boekhoudkundige experts in het kader van gerechtelijk onderzoek. 1900-1901, 1919.
1 omslag
- 13 "Dossier 39F", dossier inzake de verificatie en de reductie van overdreven declaraties voorgelegd door ingenieurs en architecten in het kader van gerechtelijk onderzoek. 1900-1901, 1911-1921.
1 pak
- 14 "Dossier 489", dossier inzake de verificatie en de reductie van declaraties voorgelegd door deskundigen in geestesziekten, in het kader van onderzoeken in gevangenen. 1913-1917.
1 pak

II. COMMISSIE VOOR DE GERECHTSKOSTEN

A. OPVOLGING VAN WETTELIJKE BEPALINGEN INZAKE GERECHTSKOSTEN

- 15 Repertorium van de opeenvolgende wetteksten, besluiten en omzendbrieven omtrent gerechtskosten in strafzaken, uitgevaardigd over de jaren 1847-1935. [ca. 1890]-1935. 2 delen
- 16 Dossier inzake de wettelijke afstanden tussen de kantons van de vredegerichten en de vergoeding voor het afleggen van deze parcoursen. 1920. 1 omslag
- 17 Omzendbrieven en uittreksels uit het Belgisch Staatsblad omtrent de interpretatie en toepassing van koninklijke besluiten, ministeriële besluiten en omzendbrieven betreffende de vergoeding van gerechtskosten in strafzaken. (1912) 1921-1956. 1 pak
- 18 - 20 DOSSIERS INZAKE DE HERZIENING VAN HET TARIEF IN STRAFZAKEN DOOR DE "COMMISSIE TER HERZIENING VAN HET TARIEF IN STRAFZAKEN". (1908) 1919-1920.
- 18 Dossier inzake de werking van de commissie. (1908) 1919-1920. 1 omslag
- 19 Dossier inzake de deliberaties van de commissie. 1919-1920. 1 omslag
- 20 Dossier inzake het ontwerp van een nieuw tarief in strafzaken. 1920. 1 omslag
- 21 Dossier inzake het voorstel tot wijziging van artikel 94 van het tarief in strafzaken (onkosten voor briefwisseling en dossierbeheer ten laste van de veroordeelden). 1924-1926, 1948. 1 omslag
- 22 Ingekomen brieven van de hoven van beroep en van het Krijgsauditoraat te Brussel en concepten van uitgaande brieven betreffende de procedure bij het medisch onderzoek van gedetineerden. 1944-1945. 1 omslag
- 23 Dossier inzake de vereffening door de Belgische Staat van werkingskosten van de Raad van State. 1949-1950.

-
- 1 omslag
- 24 Uittreksels uit het Belgisch Staatsblad betreffende gerechtskosten in strafzaken. 1950-1952. 1 omslag
- 25 Stukken betreffende de vergoeding van onkosten voor de verplaatsing van magistraten, gerechtelijke politie en rijkswachters. 1950, 1955, [1960?]. 4 stukken
- 26 Dossier inzake het rondzenden van afdruksels over gerechtskosten in criminele zaken en de loonschalen aan de parketten. 1951. 1 omslag
- 27 Dossier inzake de termijn voor de vergoeding van onkosten voor openbare en ministeriële ambtenaren door de Staat. 1951. 1 omslag
- 28 "Schaal der honoraria en reisvergoedingen in strafzaken", publicatie van de ministeriële besluiten van 29 december 1950 door het Staatsblad. 1952. 1 deel
- 29 "Règlement général sur les frais de justice en matière répressive", publicatie van de Koninklijke besluiten van 28 december 1950 en 12 mei 1952 door het Staatsblad. 1952. 1 deel
- 30 "Barème des honoraires et indemnités de voyage en matière répressive. Schaal der honoraria en reisvergoedingen in strafzaken", publicatie van de ministeriële besluiten van 14 maart 1968 en 17 mei 1968 door het Staatsblad. 1968. 2 delen
- 31 Nota's betreffende tarieven voor fotografische producties, vastgelegd door de commissie voor gerechtskosten in strafzaken. 1968-1969, 1971. 6 stukken

B. CONTROLE VAN GERECHTSKOSTEN

1. REGISTERS VAN DE VERGADERINGEN

32 - 37 REGISTERS VAN DE VERGADERINGEN VAN DE NEDERLANDSTALIGE LEDEN. 1963-1994.

- 32 1963-1966 (notulen nrs. 1544-1638).

		1 deel
33	1966-1971 (notulen nrs. 1639-1831).	1 deel
34	1971-1975 (notulen nrs. 1832-2035).	1 deel
35	1975-1983 (notulen nrs. 2036-2382).	1 deel
36	1983-1989 (notulen nrs. 2383-2576).	1 deel
37	1989-1994 (notulen nrs. 2577-2818).	1 deel
38	<i>38 - 40 REGISTERS VAN DE VERGADERINGEN VAN DE FRANSTALIGE LEDEN. 1963-1987.</i> 1963-1969.	1 deel
39	1970-1975.	1 deel
40	1975-1987.	1 deel
 2. NOTULEN VAN DE VERGADERINGEN		
41	<i>41 - 59 NOTULEN VAN DE VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIE VOOR GERECHTSKOSTEN IN STRAFZAKEN. 1920-1960, 1969-1974, 1987-1993.</i> 18 dec. 1920 - 30 dec. 1921 (nrs. 1-19).	1 pak
42	6 jan. 1922 - 1 juni 1923 (nrs. 20-64).	1 pak
43	8 juni 1923 - 2 apr. 1929 (nrs. 65-250).	1 pak
44	16 apr. 1929 - 20 dec. 1935 (nrs. 251-497).	1 pak
45	3 jan. 1936 - 9 dec. 1941 (nrs. 498-751).	

		1 pak
46	16 dec. 1941 - 30 apr. 1946 (nrs. 752-955).	1 pak
47	7 mei 1946 - 21 sept. 1948 (nrs. 956-1060).	1 pak
48	28 sept. 1948 - 9 okt. 1953 (nrs. 1061-1260).	1 pak
49	16 okt. 1953 - 21 okt. 1958 (nrs. 1261-1400).	1 pak
50	6 nov. 1958 - 12 dec. 1960 (nrs. 1401-1465).	1 pak
51	28 aug. 1969 - 25 mei 1972 (nrs. 1755-1886).	1 pak
52	26 mei 1972 - 27 juni 1974 (nrs. 1887-2007).	1 pak
53	25 feb. 1987 - 18 dec. 1987 (nrs. 2511-2529).	1 omslag
54	27 jan. 1988 - 22 dec. 1988 (nrs. 2530-2556).	1 omslag
55	11 jan. 1989 - 13 dec. 1989 (nrs. 2557-2684).	1 pak
56	20 feb. 1990 - 5 dec. 1990 (nrs. 2685-2710).	1 pak
57	11 jan. 1991 - 18 dec. 1991 (nrs. 2711-2736).	1 pak
58	3 feb. 1992 - 16 dec. 1992 (nrs. 2737-2757).	1 pak
59	6 jan. 1993 - 2 dec. 1993 (nrs. 2758-2787).	1 pak
	<i>60 - 61 BIJLAGEN BIJ DE NOTULEN VAN DE VERGADERINGEN. 1920-1921.</i>	
60	24 dec. 1920 - 17 juni 1921 (nrs. 12-32).	

		1 pak
61	15 juli 1921 - 28 okt. 1921 (nrs. 33-36), 10 maart 1926.	1 pak
62	62 - 71 CONCEPTEN VAN DE NOTULEN EN BIJHORENDE STUKKEN. 1920-1922, 1924, 1932-1946. 1920-1922.	1 omslag
63	1924.	6 stukken
64	8 jan. 1932 - 10 mrt. 1933 (nrs. 335-380).	1 pak
65	24 mrt. 1933 - 16 nov. 1934 (nrs. 381-450).	1 pak
66	23 nov. 1934 - 12 apr. 1937 (nrs. 452-550).	1 pak
67	20 apr. 1937 - 22 feb. 1939 (nrs. 551-630).	1 pak
68	1 mrt. 1939 - 2 juni 1942 (nrs. 631-775).	1 pak
69	9 juni 1942 - 30 juni 1944 (nrs. 776-871).	1 pak
70	7 juli 1944 - 9 apr. 1946 (nrs. 872-953).	1 pak
71	16 apr. 1946 - 24 dec. 1946 (nrs. 954-986).	1 pak
	3. DOSSIERS	
	A. PRINCIPEBESLISSINGEN	
72	72 - 73 Dossiers inzake principebeslissingen van de Commissie, chronologisch geordend op rolnummer van de zaak. 1920-1939, 1947-1964. 1920-1939.	1 pak

73 1947-1964. 1 pak

B. ZAKEN ZONDER GEVOLG

74 74 - 75 Dossiers inzake onbeantwoorde vragen om uitleg vanwege de Commissie. 1946-1950, 1952, 1954-1959. 1946-1950. 1 pak

75 1952, 1954-1959. 1 pak

C. SPECIFIEKE GEVALLEN

76 (1) Dossiers
Dossier inzake de vereffening van honoraria van geneesheer Guillaume E. te Spa. 1930-1931. 1 omslag

77 Dossier inzake de regeling van de medische kosten en de kosten voor het transport van het lichaam van de overleden M. Fernand Misson, raadsheer bij het Hof van Beroep te Luik, met diens nabestaanden. 1935- 1937. 1 omslag

78 Dossier inzake het geschil voor het Hof van Cassatie tussen de Belgische Staat en Frédéric de Ridder, boekhouder te Antwerpen, omtrent een overbetaalde vergoeding voor geleverde prestaties door laatstgenoemde. 1941-1942. 2 stukken

79 Dossier inzake de vereffening van de erelonen van de Antwerpse boekhouders Léon en René Groenwerghe in het rekenjaar 1946. 1947. 1 omslag

80 Dossier inzake de vereffening van de vattingskosten voor een aanhouding verricht door de politie te Deurne. 1947. 1 omslag

81 Dossier inzake de vergoeding van het onderzoek gedaan door A. Gerard, boekhoudkundig expert, in de zaak "Cherton (*tombola des neufs provinces*)". [1949]. 1 omslag

-
- 82 Dossier inzake de vergoeding van het onderzoek van ingenieur Marcel de Bie naar een brand ontstaan op het motorschip *Uranus* te Antwerpen. 1954.
1 omslag
- 83 Dossier inzake de toepassing van het tarief van fotografische bewerkingen in het kader van onderzoek verricht door auto- en vervoersdeskundige Walthère Jabon. 1956.
8 stukken
- 84 (2) Bijlagen van diverse aard
Ingekomen brief van deskundige De Rechter betreffende de onkosten toegekend aan hem en aan diens collega Van Durme in het kader van een moordonderzoek. 1929.
1 stuk
- 85 Ingekomen brief van deskundige L. Christens betreffende de vergoeding van ballistisch onderzoek. 15 november 1943.
1 stuk
- 86 Ingekomen brieven (met onkostenstaat als bijlage) en minuten van uitgaande brieven aan het parket van het Hof van Beroep te Brussel betreffende de vergoeding van onkosten voor kranten en tijdschriften aangekocht door hoofdcommissaris Firmin Franssen. 1949.
5 stukken
- 87 Kopie van een brief van dokter P. De Somer aan een onderzoeksrechter te Leuven (met nota als bijlage) betreffende de onkosten van de laboratoriumanalyse van alcohol doseringen. 1951-1952.
2 stukken
- 88 Gecertificeerde kopie van een vonnis van de rechtbank voor eerste aanleg te Brussel betreffende een wegongeval veroorzaakt door Joannes Gustaaf Vandercappellen. 13 juni 1955.
2 stukken
- 89 Nota en uittreksel van de notulen van de commissievergadering van 10 april 1956 betreffende de vergoeding van onkosten voor speciale medische onderzoeken. 1956.
2 stukken
- 90 Goedgekeurde declaraties voorgelegd door rechtsgeneesheren in het kader van histologisch onderzoek. 1956-1958.
1 omslag

-
- 91 Ingekomen brief (met bijlagen) van het parket van de Procureur-Generaal te Luik omtrent een onkostenvergoeding van juridisch expert Guy Hilgers (rolnummer 21.666). 1967. 3 stukken
- 92 Nota betreffende de onkostenmemorie van 3 januari 1968 (rolnummer 22.336), voorgelegd door deskundige Marcel Petre te Antwerpen, in het kader van een onderzoek voor de rechtbank van eerste aanleg te Mechelen. 1968. 1 stuk
- 93 Ingekomen brief van deskundige Charles Lejeune betreffende de vergoeding van onkosten voor werkzaamheden verricht in 1968. 27 februari 1969. 1 stuk
- 94 Minuut van een brief (met antwoordbrief als bijlage) verstuurd aan de Minister van Justitie betreffende de vergoeding van onkosten van werkzaamheden verricht door deskundige R. Ballaux te Brussel. 16 juni 1970. 2 stukken
- 95 Ingekomen brief aan de Minister van Justitie vanwege vijf gerechtelijke deskundigen betreffende een voorstel tot verhoging van de uurlonen. 10 oktober 1973. 1 stuk

4. BRIEFWISSELING

A. REKENHOF

- 96 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bemerkingen van het Rekenhof bij betalingsordonnanties voorgelegd ter vereffening. 1898-1913, 1926-1927. 1 omslag
- 97 97 - 115 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bemerkingen van het Rekenhof bij betalingsordonnanties voorgelegd ter vereffening, gerangschikt per rekenjaar. 1928-1946. 1928. 1 omslag
- 98 1929. 1 omslag

99	1930.	1 omslag
100	1931.	1 omslag
101	1932.	1 omslag
102	1933.	1 omslag
103	1934.	1 omslag
104	1935.	1 omslag
105	1936.	1 omslag
106	1937.	1 omslag
107	1938.	1 omslag
108	1939.	1 omslag
109	1940.	1 omslag
110	1941.	1 omslag
111	1942.	1 omslag
112	1943.	1 omslag
113	1944.	1 omslag
114	1945.	1 omslag

-
- 115 1946. 1 omslag
- 116 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bijzondere vraagstukken bij de voorgelegde betalingsordonnanties. 1930-1934, 1943, 1951-1952. 1 omslag
- 117 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bemerkingen van het Rekenhof bij voorgelegde betalingsordonnanties over de rekenjaren 1947-1949. 1947-1950. 1 pak
- 118 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met bijlagen) aan het Rekenhof omtrent bemerkingen van het Rekenhof bij voorgelegde betalingsordonnanties over de rekenjaren 1950-1953, 1955 en 1960- 1962. 1950-1962. 1 pak
- B. RECHTBANKEN, HOVEN VAN BEROEP, PARKETTEN EN RIJKSWACHT*
- 119 Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven (met staten van uitgaven en financiële stukken als bijlage) aan de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg, de hoven van beroep en de hoven van assisen omtrent (moeilijkheden bij) de vereffeningsprocedure voor gerechtskosten in strafzaken. 1930-1935. 1 pak
- 120 - 122 Ingekomen brieven, rapporten en trimestriële staten betreffende de gerechtskosten in strafzaken gemaakt door de Belgische hoven en rechtbanken. 1933-1942.
- 120 1933-1934.
- 121 1935-1937.
- 122 1938-1942.
- 123 Ingekomen brief van het Algemeen Secretariaat van het Ministerie van Justitie (met brief van Luitenant-generaal Leroy van het rijkswachterskorps als bijlage) betreffende de vergoeding van dagelijkse onkosten van districtscommandanten. 1948. 2 stukken

-
- 124 Ingekomen brieven van de parketten bij de hoven van beroep (met onkostenstaten als bijlage) inzake te vergoeden onkosten voor de BOB (Bijzondere Opsporingsbrigades). 1957-1958. 1 pak
- 125 *C. MINISTERIE VAN FINANCIËN*
Ingekomen brieven en minuten van uitgaande brieven aan het Ministerie van Financiën omtrent de restitutie van te hoog aangerekende gerechtskosten in strafzaken. 1930-1948. 1 pak
- 126 *C. AANLEG VAN DOCUMENTATIE*
"Résumé analytique et alphabétique des instructions ministérielles, circulaires et autres actuellement en vigueur concernant l'administration de la Justice. Premier supplément", publicatie van E. Bocquet, Procureur des Konings te Luik. 1897. 1 deel
- "L'évolution de l'expertise en écritures", publicatie van een uittreksel uit de *Revue du Droit pénal et de Criminologie* en de *Archives internationales de médecine légale*, geschreven door G. De Rechter en A. Tihon. 1922. 1 deel
- "Nouvelle contribution à l'étude de la graphomètre", publicatie van een uittreksel uit de *Revue du Droit pénal et de Criminologie*, geschreven door G. De Rechter en A. Tihon. 1923. 1 deel
- "Application de la micrographie et de la photo-micrographie à l'expertise en écritures", publicatie van een uittreksel uit de *Revue du Droit pénal et de Criminologie*, geschreven door G. De Rechter. 1927. 1 deel
- "Identification de la hache (couperet) qui a servi à sectionner de jeunes arbres (vandalisme)", publicatie van een uittreksel uit de *Revue du Droit pénal et de Criminologie*, geschreven door G. De Rechter. 1929. 1 deel
- 127 "Gustave Hodüm, 1870-1954", publicatie van een redevoering in de tweede kamer van het Hof van Cassatie op 20 september 1954, naar aanleiding van het overlijden van Gustave Hodüm, oud-voorzitter van het Hof. 1954. 1 deel

128

"Responsabilité médicale et risque médical", publicatie van een uittreksel uit het *Bulletin de l'Académie royale de Médecine en Belgique*, geschreven door P. Moureau. 1965.

1 deel